

CALL FOR PAPERS · CALL FOR PAPERS · CALL FOR PAPERS · CALL FOR PAPERS

OD VEDUTY K FOTOGRAFII. INSCENOVÁNÍ MĚSTA V JEHO HISTORII

34. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE ARCHIVU HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY VE SPOLUPRÁCI S HISTORICKÝM ÚSTAVEM AKADEMIE VĚD ČR, FAKULTOU HUMANITNÍCH STUDIÍ UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE A KATEDROU HISTORIE UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

6. A 7. ŘÍJNA 2015, PRAHA

Tématem letošní výroční konference Archivu hlavního města Prahy a jeho partnerských institucí je výtvarný obraz města od středověku k dnešku. Města byla zpodobňována již od antiky. Nám jde ovšem především o Prahu, v širokém, zejména pak mezinárodním srovnání s ostatními, v první řadě evropskými velkoměsty. Takové – ideální i alespoň částečně dokumentární, přednostně však konkrétně připsané – „pohledy na města“ se objevují již ve středověkých rukopisech i v nástěnných malbách. Od konce 15. století se pak etabluje fenomén tištěné veduty, a to jak ve formě knižní ilustrace (nejednou ale např. rozkládací), tak samostatného grafického listu, resp. rozsáhlého soulepu tiskových segmentů do velkých vedutových panoramat. Kreslené, kolorované nebo malované veduty ovšem nadále provázejí mohutný proud grafických „portrétů měst“. V 19. století pak začala grafickým vedutám postupně konkurovat fotografie.

To, co je všem těmto vývojovým stádiím i technickým přístupům společné, je cílená inscenovanost a selektivní nahlížení města. Veduty, kresby i fotografie měst bývají dějepisy používány především jako dokumentární materiál. Badatelé identifikují jednotlivé stavby a urbanistické segmenty, zjišťují starší stadia architektonické výstavby jednotlivých objektů, určují hustotu zástavby a nalézají objekty či jejich součásti (např. věže), které později zanikly a nejsou doloženy plány ani zdivem. To, co velmi často uniká oku specialisty, je však skutečnost, že veduty nejsou „objektivní“ vyobrazení města, nýbrž jeho cíleně koncipovaný portrét. Klíčovou roli tu hraje místo, z něhož je město pozorováno nebo ideální stanoviště (např. z oblačného nahlédnutí), z něhož je – pro současníky nerealisovatelný – pohled konstruován. Některé pozdně renesanční veduty jsou dokonce geometricky vybudovány jako v jednom obraze propojený soubor pohledů na město z různých míst.

Velkou roli hraje, které objekty jsou zdůrazněny v mase velkoměstské zástavby prostřednictvím zvětšení nebo svého druhu vyčlenění do optického popředí pozornosti. Veduta tak nepracuje s prostým popisem viděného města, nýbrž s akcentováním, potlačováním, inscenací jeho klíčových komponent – to vše přitom podle etablovaných předloh nebo podle specifické zakázky objednatele díla. Možná iluze, že nástup fotografie ukončil tyto „manipulace“, by měla být vyvrácena s odkazem na setrvávající význam volby stanoviště, výřezu, ale např. i osvětlení, které dává vystoupit nebo zaniknout těm či oněm objektům a pasážím snímaného města. U dílčích pohledů na moderní města

nabývá pak zásadní roli volba segmentu města, který – nafočen – reprezentuje celek: jako starobylé město, jako moderní průmyslové nebo správní centrum, jako město „lepší lidí“, dělníků nebo např. vojáků. Motivace inscenování města je opět dána ideovým (ovšem i politickým, komerčním, ekologickým, sociálním, genderovým, dokumentačním atd.) záměrem zadavatele nebo tvůrce „portrétu“ města.

Všechny tyto aspekty, tedy rozhodně nikoliv jen deskriptivní a dokumentační pojetí památek vedutové povahy, bychom chtěli učinit předmětem mezinárodní konference. Zobrazovaný městský prostor v intencích paradigmatu obratu k prostoru (spatial turn) vnímáme jako prostor vytvářený člověkem, a tudíž jako subjektivní konstrukt. Pohled malíře (fotografa) na subjektivní konstrukt města jako žitého, obydleného a diferencovaně zastavěného prostoru však nemůže být jiný než subjektivní a nám jde v první řadě o postižení interakcí mezi těmito všemi komponentami. V popředí pozornosti by měla stát Praha. Porozumět tvůrcům dochovaných pohledů na toto „stověžaté“ srdce Čech je ovšem možno jen v širokém mezinárodním srovnání. Významné jsou pak i nadnárodní trendy v zobrazování a presentaci měst a jejich proměny v historickém čase. Těšíme se na tematicky i metodologicky bohatou nabídku referátů a také na zajímavou interdisciplinární diskusi mezi historiky, dějepisci umění, kartografy, památkáři i zástupci dalších oborů.

Nabídky referátů posílejte spolu s **abstraktem** do **15. dubna 2015** na níže uvedenou adresu. Organizátoři si vyhrazují právo výběru příspěvků. Přednesené referáty budou v plném znění, případně v rozšířené verzi, otištěny v konferenčním sborníku *Documenta Pragensia*. Zahraničním účastníkům bude zajištěno ubytování v ubytovacích zařízeních Akademie věd ČR a Univerzity Karlovy na náklady organizátorů. Konferenční poplatek není vybírán. Jednacím jazyky budou čeština, němčina (případně angličtina). Simultánní tlumočení z německého jazyka je zajištěno.

Za organizátory:

Prof. dr. Jiří Pešek, CSc.

PhDr. Olga Fejtová, Ph.D.

Doc. dr. Václav Ledvinka, CSc.

PhDr. Robert Šimůnek, Ph.D.

Doc. dr. Michaela Hrubá, Ph.D.

**KONTAKTNÍ ADRESA:
PHDR. MARKÉTA RŮČKOVÁ
ARCHIV HL. MĚSTA PRAHY
ARCHIVNÍ 6
149 00 PRAHA 4
TEL.: 236004020
E-MAIL: MARKETA.RUCKOVA@PRAHA.EU**

